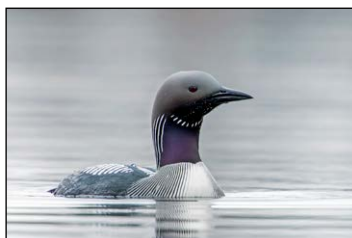

VALOKUVAUS HARRASTUKSENA

LUONTOKUVAAJAN OPAS

Reima Flyktman

Readme.fi, Lönnrotinkatu 18, 00120 HELSINKI
A Bonnier Group Company

Asiakaspalvelu: palvelu@readme.fi
Lue lisää Readme.fi-kirjoista www.readme.fi

Tämä teos on saanut tukea Suomen tietokirjailijat ry:ltä.

Tekstit, kuvat ja taitto: Reima Flyktman
Kansi: Marko Tapani
Asiatarkastus: Jyrki Leskinen

Copyright © 2018 Readme.fi

Kaikki oikeudet pidätetään. Tämän julkaisun tai sen osan jäljentäminen ilman tekijän kirjallista lupaa painamalla, monistamalla, äänittämällä tai muulla tavoin on tekijänoikeuslain mukaisesti kielletty.

ISBN 978-952-321-588-7

Painopaikka: Otavan Kirjapaino Oy, Keuruu 2018.

Merikotkat nahistelevat
löytämästään kalasta.

SISÄLTÖ

Johdanto	6	5. Arat linnut	92
		6. Harvinaiset linnut	94
		7. Paikallaan oleva lintu	98
		8. Lähellä oleva lintu	100
PERUSTEET		9. Lähestyminen ja paikallaan oleminen	102
Kameratyyppit	12	10. Tarkennuskohta	104
Kuvakenno	14	11. Tausta	106
Objektiivit	16	12. Lentävä pieni lintu	108
Rajauskerroin	18	13. Lentävä iso lintu	112
Muistikortti	20	14. Hämärä	118
Kuvaustila	22	15. Kuvauskorkeus	122
JPG ja RAW	28	16. Kuvauskorkeus vesilintuja kuvattaessa	124
Rajaus	40	17. Myötävälo	126
Kuvan tarkkuus ja koko	44	18. Vastavalo	128
ISO-arvo	46	19. Pilvinen sää	130
Kohina	48	20. Sade	132
Aukko	50	21. Sumu	134
Valotusaika	52	22. Talvipuku ja sulka	136
Kuvan valottumisen tekijät	54	23. Pesäkuvaus ja poikaset	138
Valkotasapaino	56	24. Nuoret ja aikuiset linnut	140
Tarkennus	58		
Tarkennusalue	60		
Kameran kunnossapito	62	NISÄKKÄÄT	
Jalusta	64	25. Hirvi	148
Salama	66	26. Valkohäntäpeura	150
Kuvien säilytys ja varmuuskopiot	68	27. Metsäkauris	152
Lämpöväreily	70	28. Nuori hirvieläin	154
Pakkanen	72	29. Huomioita hirvieläimen kuvaamisessa	156
Piilokuju	74	30. Hirvieläin hämärässä	158
Lajin tunnistaminen	76	31. Kettu	160
		32. Jänis	164
		33. Saukko ja minkki	168
LINNUT		34. Lumikko ja kärppä	170
1. Mistä lintuja löytyy?	80	35. Orava	172
2. Lintujen havaitseminen	82	36. Hiiri ja muita jyrsijöitä	174
3. Talviruokinta	84	37. Hylje	180
4. Luottavaiset linnut	88		

MATELIJAT, SAMMAKOT JA KALAT

38. Käärme	184
39. Kuvakulma käärmekuvauksessa	186
40. Sisilisko	188
41. Sammakkoeläin	190
42. Kala	192

HYÖNTEISET JA HÄMÄHÄKKIELÄIMET

43. Hyönteisten kuvaaminen	198
44. Perhonen	200
45. Päivä- ja yöperhonen	202
46. Mistä perhosia löytyy	210
47. Perhosten lentoajat	212
48. Perhosen siipien ala- ja yläpinta	214
49. Kuvakulma perhoskuvauksessa	218
50. Perhosten houkuttelevuus	220
51. Tuoreet ja vanhat perhoset	222
52. Sudenkorento	224
53. Sudenkorento lennossa	232
54. Sudenkorentojen lentoajat	234
55. Päivänkorento	236
56. Harsokorento ja skorpionikorento	238
57. Heinäsirkka ja hepokatti	240
58. Kaskas	244
59. Leppäpirkko	248
60. Pienet kovakuoriaiset	252
61. Suuret kovakuoriaiset	256
62. Lude	260
63. Pistiäinen	264
64. Kimalainen, mehiläinen ja ampiainen	266
65. Muurahainen	268
66. Kärpänen	270
67. Kukkakärpänen	274
68. Hämähäkki	278
69. Hyönteiset talvella	284

KASVIT JA SIENET

70. Kukka	288
71. Pieni kukka	294
72. Kukasta lähikuva ja ryhmäkuva	298
73. Kukan tausta	302
74. Kasvi sateella	308
75. Veden pinnalla näkyvä kasvi	310
76. Kasvi pakkasella	312
77. Marjakaasi	316
78. Puiden kukintoja ja siemeniä	320
79. Sieni	324
80. Kääpä	328

MAISEMAT

81. Kuvauskorkeus	332
82. Auringon nousu ja -lasku	334
83. Harmaasuodin	336
84. Puoliharmaasuodin	338
85. Polarisatiosuodin	340
86. Sumu	342
87. Merisavu	344
88. Sade	346
89. Hämärä ja yö	348
90. Salama	350
91. Sateenkaari	352
92. Halo	354
93. Revontulet	356
94. Jää	358
95. Ruska	362
96. Liikkuva vesi	364
97. Aallot	366
98. Kuu	368
99. Tähdet	372
100. Metsä	374
101. Suo	376

Hakemisto	378
-----------	-----

JOHDANTO

Tämä kirja opastaa monipuoliseen luontokuvaukseen ytimekkäin ja helpoin ohjein. Tutustu erilaisiin eläimiin ja kasveihin, ja mistä ja milloin niitä voi löytää. Kasvien ja eläinten lajimäärä on valtava. Tähän kirjaan valitut kuvat antavat kuitenkin suuntaa, mitä kaikkea luonnosta voi löytää.

Usein etukäteistutkimus ja runsas ajankäyttö auttavat kohteen löytämisessä, mutta aina välillä yllättäen eteen tulevat kohteet ovat oikein piristäviä. Kun liikkuu, niin löytää.

Kirjassa kerrotaan eri kuvauskohteisiin kameran olennaisimmat alkusäädöt ja mitä pitää huomioida kuvaustilanteessa. Jokainen kuvaustilanne on kuitenkin yksilöllinen, joten annetut ohjeet ovat lähtökohta, jonka jälkeen asetuksia muutetaan tilanteen ja tavoitteiden mukaan.

Asetusohjeet kerrotaan kroppikenoiselle ja täyskenoiselle järjestelmäkameralle. Muille järjestelmäkameroille ohjeet ovat sinänsä samat, on vain muistettava, että pienemmällä kuvakennolla terävyysalue on laajempi sekä kohina ja kinovastaavuuskerroin suurempia.

Muista, että hyvien kuvien edellytys on käyttää tarpeeksi aikaa ja jättää kiire pois. Nauti luonnossa liikkumisesta ja luonnon monipuolisuudesta. Ikuista mielenkiintoiset kohteet kuvin.

Reima Flyktman

www.kuvakenno.fi

Liikkuminen luonnossa

Muista luonnossa liikkuessasi ja kuvatessasi kunniottaa luontoa. Liiku rauhallisesti, jolloin myös kuvattavaa näkyy helposti enemmän. Pysähtelee usein, katsele ja kuuntele, etsi kuvauskohteita, mieli kuvakulmia.

Älä aiheuta tarpeetonta häiriötä, äläkä vahingoita kasveja ja eläimiä.

Jos paikalla on muita kuvaajia, anna myös heille kuvausrauha. Älä kulje kuvauskohteen ja toisen kuvaajan välistä.

Noudata luonnossa liikkumista ja toimimista sääteleviä lakeja ja määräyksiä. Hanki tarvittaessa luvat viranomaisilta ja maanomistajilta.

Eläimiä kuvatessasi

- ▶ Liiku rauhallisesti, älä tee äkkinäisiä liikkeitä.
- ▶ Jos kuvaat käsivaralta, nosta kamera hyvin hitaasti kuvausasettoon.
- ▶ Jos kuvaat jalustalta, liikuta jalustaa hyvin hitaasti.
- ▶ Kun kohde löytyy, jää paikalleen kuvaamaan/odotamaan, jos kohde menee parempaan paikkaan tai lähdettyään sivummalle tulee takaisin.
- ▶ Älä jätä hyvää kuvaustilannetta kesken. Vaikka olet saanut jo hyviä kuvia, kuvaa lisää, sillä aina tulee erilaisia ja mahdollisesti parempia kuvia. Lopeta vasta sitten, kun olet varmasti tyytyväinen tai tilanne on ohi.

Kasveja kuvatessasi

- ▶ Valitse sopiva kuvakulma kasvin korkeudelta.
- ▶ Kuvaa eri kuvakulmista ja eri aukkoarvoilla.
- ▶ Tarkista kuvasta että terävyysalue on sopiva – kasvi on kokonaan tai olennaiset osat ovat terävyysalueella.
- ▶ Tarkista kuvasta, ettei kohteessa näy liike-epäterävyyttä (ellei sitä ole haluttu).
- ▶ Tarkista etenkin kukkakuviissa, ettei kukassa näy pientä hyönteistä, jota et huomannut kuvaushetkellä.
- ▶ Tarkista kuvasta, ettei kohteen edessä tai takana ole kuvaa häiritseviä vaaleita juovia tai oksia.
- ▶ Älä rajaa kuvaa otettaessa liian tiukasti, jolloin se voidaan rajata tietokoneella tarkasti halutunlaiseksi.

Kuvissa olevat kamera-asetukset

Kirjan useimpien kuvien yhteydessä on laatikko, jossa kerrotaan polttoväli, ISO-arvo, valotusaika ja aukon koko. Polttovälin alapuolella ilmoitetaan rajauskerroin, objektiivin polttoväli ja mahdollinen telejatke.

800 mm
(RK 1 ■ 400 mm + 2x)
ISO 1000
1/3200 s
f5,6